

ЦДЗСДХ № 505/16.11.2018г.

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
Катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Спас Богданов Ставрев на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление:
7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Темата на дисертационният труд е **“Ефективност на използваните средства и методи на физическа подготовка на баскетболисти в процеса на учебно-тренировъчните занимания във ВУ” (Еффективность применяемых средств и методов физической подготовки баскетболистов в процессе учебно-тренировочных занятий в вузе)**, с автор Бауыржан Зауренбекович Зауренбеков - докторант редовна форма на обучение към катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“ в НСА „В. Левски“, с научен ръководител доц. Цанко Цанков, доктор.

Докторантът Бауыржан Зауренбеков завършва Казахската държавна академия за спорт и туризъм през 2005 г. със специалност „Физическа култура и спорт“. Същата година е приет на работа като преподавател в катедра „Спортни игри“ към същата академия. Завършва същата магистърска програма към Казахската държавна академия през 2014 г.

Темата на научното изследване засяга проблем, колкото специфичен за студентския спорт във ВУ на Казахстан, толкова и глобален, а по специално подготовката на студентските отбори по баскетбол. Тя е от значение за голям контингент студенти-спортисти и треньори, занимаващи се с баскетбол на университетско ниво.

Дисертационният труд е в обем от 167 страници (посочени от автора 187). Литературните източници са 176 (№№88 и 89 от библиографията се повтарят). От тях 173 са на кирилица, 3 на латиница. Посочен е и един уеб-сайт, което е твърде малко според мен. Отчитам като несъществен пропуск цитирането на литература, отнасяща се за NBA, а липсва литература за меката на студентския баскетбол-NCAA в САЩ.

Дисертационния труд е онагледен с 19 фигури и 18 таблици. Към труда са добавени и 3 таблици в приложения. Всяка от тях е вариант на скоростно-силов комплекс за подготовка на баскетболисти, които е могло да се онагледят и с рисунки или снимков материал.

Структурата на дисертационния труд е според наложените се стандарти в областта. Обема на прегледаната литература е напълно достатъчен и професионално

разгледан. В обзора се разглеждат начините и формите за достигане на оптимална спортна форма на баскетболистите, анализират се въздействията по вид и сила, спецификите за самия спорт и въздействието върху състезателите. Установява се и влиянието на морфо-физиологичните, антропологични и наследствени фактори върху подобряване на показателите. Добро впечатление оставя и изводите на отделните подглави в първа част. Хипотезата е формулирана адекватно с оглед на потребностите за усъвършенстване на подготовката на баскетболисти-студенти със ВУ.

Изследвани са 80 човека-30 студента и 50 баскетболисти от подготвителни групи по баскетбол. От тях в експериментална група участват 15 студента-баскетболиста и като контролна група 15 баскетболиста от ДЮШ. Целта и задачите (6 на брой) са логично обосновани. Методите и тестовете корелират с тематиката и задачите на изследването, подбрани са професионално, така че обективно да отговаря на същността и спецификата на играта. Прави впечатление повторният метод в методиката, който се прилага на всеки 2 месеца, вземайки за база получените резултати след 10 занимание. Това води до по-детайлно проследяване на въздействието на методиката върху качествата и показателите на баскетболистите. Могло е по-нагледно, в диаграми и фигури да се онагледят някои от тестовете.

В методическия инструментариум са включени и математико-статистически методи (вариационен, коефициент на полезно действие, корелационен и дисперсионен анализ). В глава трета има подглави, с резултати от сравнителен анализ, но той не се споменава при описание на методиката.

Експерименталната методика за подготовка на студентските отбори по баскетбол, включва скоростно-силови комплекси в 3 варианта и цели подобряване на скоростно-силовите характеристики на баскетболистите, стрелбата от зоните за 2 и 3 точки, положителното влияние върху технико-тактическите умения на баскетболистите и подобряване на игровите показатели в мачовете. Проследяват се в динамика (*през месец*) резултатите от спортно-педагогическото тестване в десетте изследвани показателя. Получените резултати са анализирани изключително професионално, като при стрелбата се отчита влиянието на динамиката на движенията, както и успеваемостта при различната натовареност/ниво на пулсова честота. Установява се най-добра успеваемост на стрелбата при честота на съкращение на сърдечния мускул-170 удара. Важен момент от изследването е разглеждане успеваемостта на стрелбата от игрови зони и по игрови постове. Това може да улесни бъдеща работа на треньори, а и да спомогне за корекции на тренировките в хода на годишния игрови цикъл. Анализирана е и игровата ефективност от прилаганата скоростно-силова методика. Отчетени са подобрения в експерименталната група на броя вкарани точки за мач, точните пасове, броя борби в защита и нападение и отнетите топки.

Дисертационният труд завършва с изведени 5 извода, свързани с научната и най-вече с практическата полза от приложената и апробирана методика. Препоръките

са точни и ясни и са добра информационна база за подобряване на показателите, както скоростно-силовите, така и технико-тактическите на студентите- баскетболисти.

Редно е да се споменат и някои незначителни пропуски в дисертационния труд. Има повторения на малки пасажии от текст на стр. 42/43 и 95/96. Посочените литературни източници на стр. 108/109 не са споменати в библиографията. Допуснати са грешки в табл. №№14 18 при изчисление на процента успешни стрелби. Отчита се коефициента за степен на корелация „r“, но не е изработен графичен модел, за по-голяма прегледност и улеснение на четящите.

Направените пропуски от докторанта Бауыржан Зауренбеков в никакъв случай не омаловажават теоретичната и особено практико-приложната стойност на предложени изследователски труд.

В заключение мога да кажа, че дисертационният труд с предложената методика за скоростно-силова, специализирана и технико-тактическа подготовка, с упоменаването на мястото на комплексите в годишната тренировъчна програма на студентите-баскетболисти, установяване на оптималната натовареност за адаптивна работа за технико-тактически действия, посочените място и дозировка на прилаганите комплекси в подготвителния, предсъстезателен и състезателен период са принос за теорията и практиката на спортната наука. Те могат да се използват не само за нуждите на студентите-баскетболисти в Казахстан, а и в други страни с идентична периодизация на спортно-състезателния календар.

Докторантът е изложил резултати от своите изследвания в доклади и статии на един конгрес и две в специализирано спортно списание. Една от разработките е самостоятелна, а две са в съавторство.

С написаното становище от мен, както и дългогодишният ми опит в тази професионална сфера, имам убедеността да предложа на членовете на научното жури да оценят положително качествата и приносите на дисертационния труд на Бауыржан Зауренбекович Зауренбеков и да му бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт.

Дата: 13 ноември, 2018 г.
становището:.....

Изготвил
(доц. д-р Спас Ставрев)